

הנושא את האשה פרק שנים עשר כתובות קד.

עין משפט נר מצוה

כפ"א טושיע"ד סימן
מג עטפי"ד יבג"ה:
ל ב ג מ"י פט"ו מהל'
אישות הלכה כג סג
עשין מה טושיע"ד א"ע
סימן קא עטפי"ד א'
לא ד ה טושיע"ד ס"מ
סימן נא עטפי"ד א'
לב ו מ"י טס הלכה נא
סג טושיע"ד
א"ע סימן קא עטפי"ד:
לג ז מ"י טושיע"ד טס
עטפי"ד א':

תוספות ר"ד (המשך)
ניחא להו ליחמי משום
מצוה ואין מחשיבים ממנה
כלום אלא טעם איבוד
כ"י היא מפני שכ"ז הזמן
מחילה ליה כתובתה והלכך
כ"י שהיא בבית בעלה
וינונית מנכסי גובה כ"י
לפולס שזה שתקת לא
מפני שמחלה אלא כעבור
מנוניתה שאף אם היה
רצוים להגבותה כתובתה
לא היתה מקבלת היא
כ"י שלא תפסיד מנונית
וכ"ז שהיא בבית אביה
ולא היה זנין אותה שם
גובה כתובתה עד כ"ה
שנים אבל אם התבה
כ"ה שנים ולא תבעה
מחלה ורזקא כשלא
היה זנין אותה שם אבל
אם היה זנין אותה שם
זה שתקת מפני המנונית
שחקה אפילו אם היה
רצוים להגבותה כ"י היא
לא היתה מקבלת שלא
תפסיד למנוניתה וכ"ז
גם ר"ח ז"ל דאמרין
כ"י שהיא בב"א גובה
כתובתה עד כ"ה שנים
ורקא בשאני ניונית מהם
אבל אם היתה ניונית
מהם גובה כ"י לעולם וכ"ז
פי' המורה בריש פ' אצ"פ
דאמרן תוספת כתובה
ככתובה למאי נ"מ וכו'
עד כ"ז שהיא בב"א תנן
הנושא כ"י שהיא בבית
בעלה כ"י אלמנטה
גובה כתובתה לעולם וכ"ז
שהיא בב"א שלא היו
עובדים אותה היתומים
ולא זנין גובה כתובתה
עד כ"ה שנים ואם שהתה
יותר מכאן מחלתו וכן
כתובה והכא דפי' המורה
כ"י שהיא בב"א והדורשים
זנין אותה וגם זה פי'
ל"מ שאין טעמו כעבור
מחילה אלא כעבור כתובה
שעשת מנכסי יתומים ואם
היא בב"א אצ"פ שנים
גובה כ"י לעולם אלא
בבית בעלה כ"י אלמנטה
גובה כתובתה לעולם
אבל כגון שלא היו
זנים אותה. מהו יורשה
מזכירים כתובתה עד כ"ה
שנה בפי' לה הגשבעים
מוקי לה כשגשבעה ומתה
שאין אדם מוריש שבועה
לכניו מפני שאינו ממון:
א"ל אביי לרבה אתא
קודם שקיעת החמה גביא
כ"י לאחר שקיעת החמה
לא גביא כ"י הואי פורתא
אחליתי" ה"א אין כל
מדות חכמים כן היא
במי' סאה הוא טובל במי'
חסר קורטוב א"ש. ארי'
א"ר העיר ריש לפני רבי
שאר משהו אבוי ל"ש
אלא שאין שטר כתובה
יוצא מת"י אבל שטר
כתובה יוצא מת"י גובה כ"י
לעולם פי' ל"ש שכ"ה
שנים מחלה כתובתה אלא
כשאין לה כתובה כ"י

ומנח תפ"ר. ואע"ג שחולי מעיים (1) פטורין מן התפילין לפי שאין יכולין ליחזק היעזב אצל ר' היה מנהיג עלמנו כקדושה יותר מדאי והיה יודע היעזב לזכר. מ"ר: **לא נהנית אפילו באצבע קטנה.** דאמרין צמדרש עד שאלם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו ומייתא הא עובדל דרבי:
ומרתא בת ביתוב עשרים וחמש שנים. אמר לי רבי דהך פירכא ליתא אליצא דצר קפרא דאמר לקמן לא שנו אלא מנה ומתמים אצל תוספת אית לה דלענין כתובה דאורייתא מרתא צת צייתוס וענייה שזישראל שוות אלא אליצא דר' יוחנן דאמר דאפילו תוספת אין לה איירי דהכל אליצא דרבי מאיר איירי ולקמן לא קאי צר קפרא אלא אליצא דרבינן דאמרין גובה כתובה צבית אציה עד כ"ה שנים והואיל ושהתה כל כך מחלתה ואמר צר קפרא דדוקא מנה ומתמים מחלה אצל תוספת דהויא כמו מתנה צעלמא לא מחלה כמו שאר זעל חזו דלא ממיל אצל לרבי דהכל דאפסקה משום שיש צעשרים וחמש שנה שמעשה טובה כנגד כתובה אין חילוק צין תוספת למנה ומתמים דלפוס גמלא שיחנא דאי לא תימנא הכי אלא אדר"מ קאי אס כן מדקאמר דתוספת יש לה אלמנא לית ליה דלפוס גמלא שיחנא אס כן קשה לדדייה אלמנא דכתובה מנה עד כ"ה שנים וצמולה דכתובה מתמים עד כ"ה שנים ודומה לי דצר פטוט דאליצא דרבינן קאי לקמן דכולה יוסי בן שאול בשעה שהצדיק נפטר מן העולם אומרים מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע צדיק פלוני בא אומר להם יבואו צדיקים ויצאו לקראתו ואומרים לו יבא בשלום ינחו על משכבותם אמר ר' אלעזר בשעה שהצדיק נפטר מן העולם מלאכי השרת יוצאות לקראתו אחת אומרת לו בא בשלום ואחת אומרת הולך נכחו ואחת אומרת לו יבא שלום ינחו על משכבותם בשעה שהרשע נאבד מן העולם שלש כיתות של מלאכי חבלה יוצאות לקראתו אחת אומרת אין שלום אמר ה' לרשעים ואחת אומרת לו למעצבה ישיבך ואחת אומרת לו ירדה והשכבה את ערליים: **מתני'** כל זמן שהיא בבית אביה גובה כתובתה לעולם כל זמן שהיא בבית בעלה גובה כתובתה עד עשרים וחמש שנים שיש בכ"ה שנים שתעשה טובה כנגד כתובתה דברי ר' מאיר שאמר משום רשב"ג יוחכ"א כל זמן שהיא בבית בעלה גובה כתובתה לעולם כל זמן שהיא בבית אביה גובה כתובתה עד עשרים וחמש שנים **גמ'** אמר ליה אביי לרב יוסף ענייה שבישראל עד עשרים וחמש שנים ומרתא בת בייתוס עד עשרים וחמש שנים אמר ליה ל' אלמנא גמלא שיחנא איבעיא להו לרבי מאיר מהו שתשלש תיקו: וחכמים אומרים כל זמן: אמר ליה אביי לרב יוסף אתאי קודם שקיעת החמה גובה כתובתה לאחר שקיעת החמה לא גביא ליה אין (2) כל מדת חכמים כן היא בארבעים סאה טובל בארבעים סאה חסר קורטוב אינו יכול לטבול בהן אמר רב יהודה אמר רב העיר רבי ישמעאל ברבי יוסי לפני רבי שאמר משום אביו ילא שנו אלא שאין שטר כתובה ידיה אבל שטר כתובה יוצא מתחת ידיה גובה כתובתה לעולם ורבי אלעזר אמר אפילו שטר כתובה יוצא מתחת ידיה אינה גובה אלא עד עשרים וחמש שנים מתיב רב ששת יב"ח גובה שלא בהזכרה היכי דמי אי דלא נקט שטרא במאי גבי אלא דנקיט שטרא וב"ח הוא דלא בר אחולי הוא הא אלמנא אחילתא הוא מותיב לה והוא מפרק לה לעולם דלא נקיט שטרא והכא במאי עסקינן כשחייב מודה והאמר ר' אלעא שונין יגרושה הרי היא כבעל חוב היכי דמי אי דלא נקיטא כתובה במאי גביא אלא לאו דנקיטא כתובה יגרושה היא דלאו בת אחולי היא הא אלמנא אחילתא הכא נמי כשחייב מודה יאמר רב נתחמן בר יצחק תני רב יהודה בר קזא במתניתא דבי בר קזא תבעה כתובתה הרי

דמדליא. דאמרין צמסכת מגילה (דף 1) למה נקרא שמה לפורי שישבת צרשא הדר כליפור: **דעל כמה וימנין לנים הכפא.** דחולי מעיים הוה ליה: **והלך פפילין ומנה לכו וקא מער.** לחלוך ולהניח: **פתח ואמר.** הספר: **ארלאים ומולקים.** ולא נהניתי צעולם הוה. [אפילו] לפי טורח שיגמתי צאלצב קטנה שלי: **יבואו לדיקים וילאו לקראתו וינא בשלום.** ואחר כך ינחו לדיקים על משכבותם: **הולך נכחו.** צדך ישרה: **מתני'** כל זמן שהיא צבית אציה והיורשים זווה שם: **גובה כתובה.** כשמתלה: **שמעשה טובה.** מנכסי יתומים ונתנת לחם ומלח לשכניה: **וחכמים אומרים.** לא הוזכרו עשרים וחמש לענין הטובה שמעשה ולא אפסקודה רבנן כתובה וכשהוזכרו עשרים וחמש לענין המחילה הוזכרו דהואיל ושתקה ולא תבעה כל השנים הללו מחלתה הלכך כל זמן שהיא צבית צעלה אין שתיקתה מחילה אלא מפני שמצדין אותה היא צושה למחות על כתובה אצל צבית אציה שמשתקה כ"ה שנים מחילה היא: **מסה יורשה מוכריין כתובה כו'.** כלומר ירכיסי למחות על כתובה צמוך כ"ה שנים: **גמ'** ענייה שזישראל. שכתובה מועטת איצדה לרבי מאיר טבובה שפועה צכ"ה שנים: **ומרתא צת צייתוס.** שהיתה עשירה וכתובה מרובה תפסיד כתובה צטובה של כ"ה שנים: **לפוס גמלא שיחנא.** המשוי לפי הגמל. אף גלן לפי עושה טבובה: **מהו שמעלה.** לר"מ דטעמא משום טובה: **שמעלה.** שנחשבו טבובה לחשבון כתובה לפי חשבון השנים הפסקיד לכל שנה אחת מעשרים וחמש ככתובה אס לא שהתה כ"ה שנים אלא חזין או שלישית או רביעית. משלש לשון חלוקה לפי חשבון הוא דתנן (מכות דף ה.) **משלשין צממון ואין משלשין צמכות: כל מדת חכמים כן.** העמידוה יחד ולא תמוט: **אצל שטר כתובה ואלא.** צבית דין מתחת ידה: **גובה כתובה לעולם.** שאילו מחלתה היתה מוסרת להס שטר הכתובה: **שלא בהזכרה.** אס שתק עשרים וחמש שנים ולא מיחה על חובו לא הפסיד צכך: **אלמנא צת אחולי היא.** שנהנית מהן כל השנים הללו וכתובה אינה מלוה ולא חיסרה צה ממון: **לעולם דלא נקיט.** הלכך דווקא צעל חזו הא אלמנא דלא נקטא שטרא אחילת'. ודקשיא לך צמאי צבילא כשחייב מודה: **שונין.** צעלי צרייתא: **גרושה הרי היא כבעל חוב.** לצנות לעולם שלא צהזכרה דודאי לא מחלה: **כשחייב מודה.** שלא נתקבלה כתובה: **צר קוא.** שם חס: הרי

מסורת הש"ס

(א) צע"י גכ. (ב) צנפסוק כמדי משכבון. (ג) צעוטה מח. (ד) לעול מ. מנח"א. (ה) ר"ה יג. מנח"א קג. (ו) חולין ק"ג. ע"ש פירש"ן.

תורה אור השלם

1. יבוא שלום ינחו על משכבותם הלך נכחו: ישעיה נב ו
2. אין שלום אמר לך קרשעים:
3. הן בלבם קדתי באר מאזרי זיקות לבו באשר אשכם ובידות בערתם מדי היתה זאת לכם למעצבה תשקבו:
4. מפני נעמת ירדה ודשקבה את ערליים: יחזקאל לב יט

גליון הש"ס

גמ' שיבועו עלינו. עין כ"מ מריש דף מ' ע"א: שם אין שלום אמר ה' ל' אלהי (ישעיה מ):

מוסף רש"י

כל זמן שהיא בבית אביה. שלא היו עובדים אותה היתומים ולא זנין אותה (וע"ל ו"ה) גובה כתובתה עשרים וחמש שנים. ואם עסקה יתר על כן יוס אחד מחלה וכן תוספת (שם). אלמנא שלא נכתבה כתובה. מוכריין כתובה. וינחין וינחין כתובה. עד עשרים וחמש שנים. ואם עברו כ"ה שנים ולא תבעה הפסקוה. ודיכי מן כל זמן שהיא צבית אציה, שלא נטלה מנונית עד יומיה. גובה כתובה עד כ"ה שנים ואם לא תבעה מחלה (שבתות שם). **לפוס גמלא שיחנא.** לפי מה הגמל יעשיתו משלש (לע"ל טו). מנכין צממלו (סוטה יג). כל מדת חכמים כן היא. מלמנמנת ר"ה ג' הרי קורטוב. מדה קטנה מלח. אחד מ' צשמית צלוג (שם).

תוספות ר"ד

מתני' כל זמן שהיא בבית אביה גובה כתובתה לעולם וכ"ז שהיא בבית בעלה גובה כ"י עד כ"ה שנים שיש שטר כתובה כנגד כ"י שהתעשה טובה כנגד כ"י דברי ר"מ שאמר משה רבינו ויחייא כ"ז שהיא בבית בעלה גובה כ"י עד כ"ה שנים ואם שהתה יותר מכאן מחלתו וכן כתובה והכא דפי' המורה כ"י שהיא בב"א והדורשים זנין אותה וגם זה פי' ל"מ שאין טעמו כעבור מחילה אלא כעבור כתובה שעשת מנכסי יתומים ואם היא בב"א אצ"פ שנים גובה כ"י לעולם אלא בבית בעלה כ"י אלמנטה גובה כתובתה לעולם אבל כגון שלא היו זנים אותה. מהו יורשה מזכירים כתובתה עד כ"ה שנה בפי' לה הגשבעים מוקי לה כשגשבעה ומתה שאין אדם מוריש שבועה לכניו מפני שאינו ממון: א"ל אביי לרבה אתא קודם שקיעת החמה גביא כ"י לאחר שקיעת החמה לא גביא כ"י הואי פורתא אחליתי" ה"א אין כל מדות חכמים כן היא במי' סאה הוא טובל במי' חסר קורטוב א"ש. ארי' א"ר העיר ריש לפני רבי שאמר משום אבוי ל"ש אלא שאין שטר כתובה יוצא מת"י אבל שטר כתובה יוצא מת"י גובה כ"י לעולם פי' ל"ש שכ"ה שנים מחלה כתובתה אלא כשאין לה כתובה כ"י

במקום שאין כותבין כתובה וסומכים על תנאי ב"ד אין צמדרתה אבל אם שטר וכו' פי' שאילו מחלתה היתה מוסרת להן שטר כתובה ור"א אמר אפילו שטר כתובה יוצא מת"י אינו גובה אלא עד כ"ה שנה מחייב רש"י ב"ח גובה שלא (במהרה) (בהזכרה) פי' אם שתק כ"ה שנים ולא מיחה על חובו אינו תפסיד ככך הי"ד אי דלא נקט שטרא במאי גבי אלא לאו דנקט שטרא וב"ח הוא דלאו בר אחולי הוא דלאו בר אחולי הוא הא אלמנא אחילתא פירושה אלמנא היא בת מחילה מפני שנתנית לה השנים וכתובתה אינה מלוה ולא חסרה בה ממון אבל בע"ח למה הוא רוצה לחלוף חובו הוא מותיב לה והוא מפרק לה בשתיים מודה: